

Genesis 1:14-19

Zon, maan en sterren spreken van

1 Gods zorg

2 Gods macht

3 Gods heil

Gemeente,

Het huis is bijna klaar. Er is licht geschapen op de eerste dag. Het dak is omhooggetild op de tweede dag. Er is land gekomen op de derde dag en het eten is er weggezet op de derde dag. De mens kan komen, zijn huis is gereed. Maar eerst wil de HEERE nog iets aanbrengen in het huis: lampen. Zon, maan en sterren aan het plafond.

We zagen al: het licht was er al. Tot nu toe zorgde God Zelf voor het licht. God is licht en straalt licht uit. Maar nu laat God de zon, maan en sterren zorgen voor het licht. Als een vader die eerst zelf de hengel vasthield. Maar na een tijdje zegt tegen zijn zoontje: hier, nu mag jij hem vasthouden. Het resultaat komt op hetzelfde neer, maar nu laat hij het doen. Nu laat God de zon, maan en sterren zorgen voor dag en nacht. Hij hangt ahw lampen aan het plafond.

Daar zit een cruciaal verschil met de evolutietheorie. Ook in de bepaling van de ouderdom. Volgens alle berekeningen van astronomen staan de verste sterren zover weg dat die 13,7 miljard geleden moeten zijn ontstaan. Maar de evolutietheorie gaat er vanuit dat alles begonnen is met afstand nul. Alles op elkaar gepakt in een heel klein pakketje tot de oerknal kwam. En vanaf dat moment is alles uit elkaar gespat met de snelheid van het licht. En dan kun je terugrekenen naar 13,7 miljard jaar geleden dat het begonnen moet zijn. Maar de schepping laat ons zien dat de zon, maan, sterren al vanaf het begin op grote afstand van de aarde stonden. Dus de beginafstand was al gigantisch. En dan krijg je heel andere berekening als het over de ouderdom gaat.

1 Gods zorg

Dan blijkt dat de HEERE de zon maan sterren heeft geschapen met het oog op de mens. Om zijn zorg voor de dieren, maar vooral voor de mens te tonen. Want de zon en de maan geven de dag en de nacht aan. Zorgen voor het ritme van licht en donker op aarde. Als het licht is kan de mens leven en werken. Als het donker is kan de mens rusten en slapen. Denk vooral aan de tijd dat er geen electriciteit was ed. Was het altijd donker, de mens zou niets kunnen doen. Was het altijd licht de mens zou niet tot rust kunnen komen. Met andere woorden: wij zijn als mens aangelegd op de afwisseling van dag en nacht. Zo geschapen dat werk en slaap, activiteit en rust elkaar af moeten wisselen. Een mens heeft het nodig, en het is het goed voor een mens, om bezig te zijn. Om een taak te hebben. Daarom is werkloosheid ook zo erg. Al moet je ook dan zoeken

naar taken om bezig te zijn. Maar het is ook nodig en goed voor een mens om tijd van rust en slaap te hebben. We kunnen niet door blijven gaan, niet onze nachtrust en rust blijven overslaan. We hebben rust en slaap nodig. Zo afhankelijk zijn wij. En wie dat negeert, en door alle uitvindingen van electriciteit kan dat, maar wie dat negeert die pleegt roofofbouw, die is op weg naar een uitputting en een burn-out. Wij zijn kwetsbaar, en hebben behoefte aan rust en slaap op Gods tijd. En vooral: wie dat negeert die verwaarloost zijn ziel. Die leeft zonder te bedenken dat hij geschapen is voor de eeuwigheid. Die leeft zonder te beseffen dat zijn ziel gered moet worden. En door zon en maan voorziet de HEERE in een dagelijks ritme van licht om te kunnen werken, en donker om te kunnen rusten.

God had nog een doel met de zon, maan en sterren: en dat zij zijn tot tekenen, tot gezette tijden en tot dagen en jaren. Tot tekenen: dat ziet op het feit, en denk eerst weer aan de tijd dat er geen moderne middelen waren, dat we dankzij de zon, maan, en sterren, ons kunnen oriënteren op land en op de zee. Dat ziet er ook op dat we aan de stand van zon, maan en sterren kunnen zien hoe laat het is. Dat ziet er ook op dat we aan de hand de zon en maan en sterren het weer enigszins kunnen voorspellen. Een heldere lucht met veel zon geeft aan dat er voorlopig geen regen zal komen. En in Mattheus 2 is de ster in het Oosten het teken van de geboorte van de Messias.

En zon, maan en sterren zijn tot gezette tijden. Zij bepalen de seizoenen. De lente, zomer, herfst en winter. En dus de tijd om te zaaien en te oogsten. En ook de gezette tijden voor de godsdienst in Israel. Allerlei feesten in Israel hingen daarmee samen, en allerlei sabbatten waren op een dag van de nieuwe maan. En de offers werden gebracht op de tijden van de dag 's morgens, als de zon hoog aan de hemel stond en 's avonds. Gezette tijden om de HEERE te dienen. Wat een hulpmiddel: om de Heere te dienen als de zon opgaat, aan het begin van de dag, en als de zon ondergaat, aan het einde van de dag. Om voor ons vaste herinnering te zijn: dien de HEERE, neem nu tijd om God te zoeken. God wil ons zo graag bij Zich zien op die tijden.

En tot dagen en jaren. We kunnen dankzij de zon en maan alles rangschikken in dagen. En 7 dagen zijn een week. En 365 of 366 dagen zijn een jaar. Zo kunnen wij agenda's en kalenders hanteren volgens het vaste patroon waar zon en maan voor zorgen. Wat doet de HEERE veel voor de mens! Wat heeft de HEERE alles in de schepping erop aangelegd om de mens van dienst te zijn. Eigenlijk zou je bijna zeggen: om het de mens zo makkelijk mogelijk te maken om zijn God te dienen.

En dat is zelfs zo gebleven na de zondeval. Dag en nacht zijn gebleven, altijd weer, voor alle mensen, de eeuwen door. Nou, op één dag na dan. De dag dat Jezus aan het kruis hing. Toen werd het ritme doorbroken. En midden op de dag werd het nacht. Van de 6e tot de 9e ure. God trok Zijn zorg in boven die Ene Mens Die daar aan het kruis hing: Zijn Eigen Zoon. Dat was in Zijn toorn. In Zijn toorn over onze zonden. Gods gunst trok Zich in en de dag werd nacht. Licht werd duisternis. Zo toornde God met eeuwige vreselijke toorn. Zo toornde God en goot de straf van de zonden der wereld over Hem uit. En dankzij dat gebeuren geldt het dat God tot op vandaag de dag toe Zijn zon laat opgaan over bozen en goeden, rechtvaardigen en onrechtvaardigen. (Matth 5:45) Dankzij de nacht over Jezus aan het kruis wordt het voor mij elke morgen weer dag. Wat is de HEERE er veel aan gelegen om de mens te dienen. Om de mens leven te geven. Om de mens van dienst te zijn.

Schrijft het u ook zo, dat je deze God toch zo makkelijk vergeet? Dat je deze God zo onteerd en niet erkent? Dat je deze God tegenstaat en op Zijn hart trapt? Dat je dagen doorbrengt zonder gedachten aan Hem? Dat je van nature leeft alsof er helemaal geen God is, alsof je niks aan Hem te danken hebt, alsof Hij geen enkele betekenis heeft? Schrijft dat bij u, jou? En is het ons gebed: o HEERE, leer mij U zoeken, U erkennen, U loven en verheerlijken? Leer mij met U leven. U bent het zo waard!

2 Gods macht

Ondertussen is dit wel een enorm verschil met hoe de cultuur vandaag de dag alles ziet. We noemden dat al: de evolutietheorie die alles uit een oerknal heeft laten ontstaan. En daardoor en sindsdien bewegen alle hemellichamen zich uiteen. Maar het is ook een enorm verschil met hoe er in de tijd van oud Israel over gedacht werd. We komen dat meerdere keren tegen in het Oude Testament. In heel de omliggende wereld waren de zon en de maan zelf goden. Omdat voor het gevoel van de mensen hun hele leven, vooral in de landbouw, afhing van de zon. Van de seizoenen. Van droogte en regen op tijd. En men diende de zon met offers. Of men danste om regen als het droog was gebleven. De zon werd aanbeden om van de zon licht en droogte op tijd te krijgen. De zon als god. Och, zegt Genesis 1: het is niet meer dan een lamp die God heeft opgehangen. En God bepaalt wanneer die lamp schijnt en wanneer niet op aarde. Dat bepaalt alleen God. Dat kan geen mens, ook niet in de 21^e eeuw bepalen of beïnvloeden. Of het regent of de zon schijnt, of er droogte is of neerslag. God bepaalt en beschikt dat. Hij heerst over de zon, de maan, de bewolking, de sterren. Wij zeggen zo makkelijk: het is droog, het regent. Het, het. De Psalmen zingen: het is God Die de sluizen van de hemel

opent, het is God, die ijs en sneeuw doet komen. Geen mens die daarover beschikt. Op regen en droogte, zaaitijd en oogsttijd heeft de mens niet in te brengen. Dat beschikt God. En in onze tijd geldt dat voor ander dingen. Als je niet uitkijkt lijkt je leven af te hangen van de economie en de financiële markten. Lijkt je leven af te hangen van ziektecellen en ongevallen. Van lot en geluk. Als mens sta je zo machteloos. Ben je zo afhankelijk. Heb je niets in eigen hand. God beschikt.

Wij kunnen maar met moeite voorspellen wat voor weer het wordt, en dat lukt zelfs niet altijd helemaal. Dan zie je dat in alle tijden mensen hebben willen weten wat de toekomst brengen zou. Door in de sterren te kijken. Komt ook al voor in het Oude Testament. En in horoscopen vandaag de dag. Maar ook dat verbiedt God ten zeerste en kan ook niet. En het hoeft ook niet. Als ik mag weten dat het God is Die het al regeert, Die alles bepaalt. Dat dat die God is Die om Zijn Zoon Jezus Christus wil mijn God en mijn Vader is, Die alles zo regeert dat alle ding mee zal werken tot mijn zaligheid. En dat Hij dat doen kan als almachtig God en doen wil als mijn getrouwe Vader. Dan is dat genoeg. De zon en de maan beheersen en bepalen mijn leven niet, de sterren voorspellen mijn toekomst niet: maar God bepaalt mijn leven. Zalig de mens die dat weten mag.

En je bidt: Heere, leer mij dat helderder en zuiverder geloven. En daar genoeg aan te hebben.

En als je dat niet kent, dan leef je er overheen en denk je er maar niet aan wat er kan gebeuren, of je leeft voor het hier en nu en probeert te genieten nu het nog kan, of je bent onrustig, onzekere en paniekerig. De mens zonder God: zo triest, zo arm, zo blind.

3 Gods heil

Dan komen we in de Bijbel de zon, maan en sterren tegen in verschillende vergelijkingen.

a) Allereerst wordt de zon gebruikt om aan te geven de heerlijkheid en majesteit en heiligheid van God. Paulus spreekt over God, Die een ontoegankelijk licht bewoont. (I Tim 6:16) En Christus verschijnt als Verheerlijkte aan Johannes op Patmos en Zijn Aangezicht was gelijk de zon schijnt in haar kracht. Niemand kan naderen tot Hem van nature. Zoals de zon, zo heet is, zo'n brandend vuur van gas, 6000 graden aan de oppervlakte en 16 miljoen graden in zijn kern. De mens die te dichtbij de zon komt die verteert en verschroeit. Zo heilig is God als de zon in zijn kracht: ontoegankelijk licht. Ongenaakbaar voor een zondig mens. Dan wordt ik van verre al verteert en kan ik niet bestaan. Het verschil tussen een zondig mens en de heilige God is als het verschil tussen een mens en de zon. Wat

zal een mens beginnen? Vreselijk is het te vallen in de handen van de levende God, want onze God is een verterend vuur: de zon gelijk. En ik zal naderen tot God: als ik sterf word ik gedagvaard. Moet ik naderen en wat loopt dat rampzalig af. Alsof ik in de zon geworpen wordt.

Zou je niet een bescherming zoeken? Zou je niet een Middelaar en Borg zoeken? De Heere Jezus. Om in Hem geborgen te zijn en veilig, voor eeuwig veilig. Zou u Hem niet nodig hebben?

Dan is God zo zegt Psalm 84 een Zon en een Schild. In Christus is God een Zon. Wat de zon is voor het leven op aarde is God voor Zijn pelgrims. Omdat Christus de Zonne de gerechtigheid is. Maleachi 4:2. In het donker ben je bang, angstig, onzeker, benauwd. In het donker kun je zo bang zijn en onzeker, angstig en benauwd voor wat er komt, voor de aanvechtingen, voor de verzoeking, voor zelfbedrog en angst dat je je vergist. Maar God in Christus is als een Zon: die geeft licht, vrede, vreugde, helderheid. Zekerheid krijgt de overhand en verdrijft de duisternis. En de dingen liggen helder en klaar in Christus bij God. Wie in donker zit, laat die maar bidden: o HEERE, wees een Zon, een Zon der gerechtigheid, die de duisternis verdrijft en vreugde geeft in U en Uw heil.

b) Dan denken we aan Psalm 8. Als ik de hemel aanzie, het werk Uwer vingers, de maan en de sterren die Gij bereid hebt. Dan overweldigde het David: wat is de mens dat Gij zijner gedenkt. En als wij dan eens nadenken daarover met wat wij weten. De zon, één van de sterren, staat op 150 miljoen kilometer afstand en weegt 1,9 maal 10 tot de 30e kilogram. Er zijn miljarden zulke sterren die op miljarden lichtjaren afstand staan en één lichtjaar is 10 biljoen kilometer. En dan miljarden lichtjaren afstand. En dan miljarden sterren. In dat immense heelal met die duizelingwekkende afstanden, wat is de aarde? En wat is dan één mens op aarde? Een stofje aan een weegschaal of een druppel aan een emmer? Dat is nog rijkelijk overdreven in grootte, het is nog veel en veel minder. Dat Gij zijner gedenkt? Dat God één mens kent en gedenkt en zegent. Dat God de ene Mens gedenk en zegent. Zijn Zoon, zo heeft gekend dat Hij Hem opwekte uit de doden, en heeft gedacht met heil en eeuwig leven. En dat deze God in Hem mij gedenkt! Hoe is het mogelijk! En dan nog zo'n opstandig, weerbarstig, betweterig mens ook, die altijd wat heeft aan te merken en altijd God weer uitdaagt. Dat Gij mijner gedenkt! Zegent. Draagt. En let dan wel: om zon en maan en sterren te scheppen gebruikte God zijn vingers zegt Psalm 8. Om de mens te herscheppen en te verlossen gebruikt God Zijn hand, Zijn arm. Nog zoveel sterker. Want de zon werkt niet tegen, maar ik wel. De maan bood geen verzet, maar ik wel, de sterren

waren niet onwillig, maar ik wel. Maar Zijn hand en arm staat ervoor in: voor mijn zaligheid, mijn bescherming.

c) Psalm 19 vergelijkt de zon met het Woord van God. Zijn getuigenis. De zon die is als een held om haar pad te lopen. De zon die twee dingen doet: die de mensen verheugt. Blij maakt. Van donker weer word je soms vanzelf wat somber. Maar als de zon schijnt dan knapt je humeur weer op. Daar kun je soms ook naar verlangen, na een lange donkere herfst en winter, dat de zon weer eens echt doorbreekt. En in de tweede plaats komt de warmte van de zon overal. Als het echt heet is dan dringt de warmte op den duur overal door. Zelfs onder een afdakje zit je nog te puffen van de hitte. Zo fel is de zon. Wij weten dat de zon toch ook nog vlekken heeft. Er zijn plekken op het zonne-oppervlak die geen 6000 maar 4500 graden zijn. En die zien er door een hele goede telescoop ietsje donkerder uit. De zon is wel fel en puur, maar toch nog niet helemaal. Maar des HEEREN wet nochtans verspreidt volmaakter glans. Nog zuiverder dan de zon is het getuigenis van de HEERE. Dat verheugt het hart. Als het getuigenis van God spreekt over de Zijn heil en heerlijkheid. Wat kun je daar naar verlangen. Nog meer dan naar de zon! Dat het Woord laat zien het heil dat in de HEERE is. Zo zuiver, puur, helder. Gods rechtvaardigheid in Christus. Gods heil in Hem van eeuwig leven. Zijn pure gunst, het oordeel voor eeuwig achter mij. Dat is zo mooi en zo rijk, dat maakt zo gelukkig. Wat kun je daarnaar verlangen: naar het getuigenis van God. En om bidden: HEERE geef mij die vreugde in Uw Woord en Uw dienst.

En: dat Woord van God dringt ook overal door. Tot in je hart toe. Tot je verborgen afdwalingen. Overal dringt het Woord door. Verborgen afdwalingen in je gedachten, en begeerten, je motieven en bedoelingen. En vooral die verborgen zonde die je zo goed verborgen kan houden: hoogmoed. Je doet zulke mooie dingen voor het oog, je preekt, je leidt club, je voedt christelijk op, je bidt hardop, je zingt een psalm, maar: hoogmoed, eerzucht. Een sprankje maar, een zweem maar, de wet des HEEREN dringt door en openbaart het. En om bidden: o HEERE, doordring mij, doorlicht mij of bij een schadelijke weg is.

d) De zon en de maan zijn ook teken in de Bijbel van Gods trouw. (Psalm 72) Want er is toch om zo te zeggen niets zo zeker en duurzaam als de omwenteling van zon en maan. Sinds de wereld bestaat is er ontzaglijk veel veranderd. De mogelijkheden van de mens in techniek, de plaats van volken en landen, de heersers en machthebbers komen en gaan. Maar altijd door zijn zon en maan gebleven. Er is niets op aarde of in het heelal vaster dan die omloop

van zon en maan en dus van dag en nacht. Dat hoor bij de aarde zou je zeggen, zolang de wereld er is waren er, en zullen er zijn de zon de maan. En Psalm 72 zegt dan: zo lang de zon en maan zullen zijn zullen ze U vrezen. En zolang de zon er is zal Zijn Naam worden voortgeplant van kind tot kind. Dus zolang de zon en maan er zijn zal God Zijn werk voortzetten op aarde. Is God bezig en gewillig om Zijn Naam te planten van kind tot kind. Als ik de zon zie opkomen mag ik denken: HEERE, U wilt het nog steeds. Als ik de maan zie komen, mag ik denken: U doet het nog steeds: U Naam en vreze planten. Het is nog genadetijd. Tijd die we uit genade krijgen om te genade te komen. U hoeft niet te twijfelen of God wil werken, U mag niet twijfelen of God wil zaligmaken. Zo zeker en zolang als u de zon en maan ziet komen en gaan zo zeker en zo lang wil God zaligmaken en werken.

Totdat de eeuwigheid komt en Openbaring 10 zegt: er zal geen tijd meer zijn. Geen tijd meer. Er zal dan ook geen zon of maan meer zijn. Dan is er geen tijd meer. God maakt niet meer zalig, God werkt niet meer bekering. Dan heb je de tijd voorbij laten gaan. Elke keer dat de zon opkwam en de maan kwam: ongebruikt gelaten, voorbij laten gaan. Daar gaat het heen.

e) Maar voor het zover is zal er nog iets gebeuren. Er zullen tekenen zijn aan de hemel. (Mattheus 24) De zon zal verduisterd worden, de maan zal haar schijnsel niet geven en de sterren zullen van de hemel vallen. De zon werd zwart als een haren zak, de maan werd als bloed, een de sterren vielen op de aarde. (Openbaringen 6) Dan zal het einde zijn. Dan is het te laat. Voor eeuwig voor wie de tijd voorbij liet gaan. Maar dan is de verlossing compleet voor wie in de tijd de HEERE leerde kennen. Dan zullen geen zon en maan weer zijn. Als in den beginne. In de hel niet want daar is de buitenste duisternis. In de nieuwe hemel en op de nieuwe aarde niet want God Zelf zal hun licht zijn en het Lam hun kaars. Hij zal allen verlichten die daar wonen. En zal hen zo nabij zijn. En zij zullen zo nabij Hem zijn, dat zij Zijn glans kunnen verdragen. Als het op aarde heel warm is is het 50 graden, dat is niets vergeleken bij de 6000 graden op de zon. Als ik hier op aarde de HEERE heel nabij heb, is dat nog niets in vergelijking met dan, als ik Hem zal zien gelijk Hij is.

Amen